

ზაირათა საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის მუშათა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პლენუმი, რომელიც მოისმინა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარის **ნ. ლაკიას** მოხსენება „საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის მუშათა პროფკავშირის პირველი ორგანიზაციების ამოცანები ფიზკულტურისა და სპორტის შემდგომი გაუმჯობესების საქმეში რესპუბლიკის პარტიულ-საბუნებრივ აქტივის კრიზის გადაწყვეტილებათა შესახებ“.

მომხსენებელმა და კამათში გამოსულმა, თბილისის მულტკავშირის კომიტეტის „საბჭოთა საქართველოს“ საფაბრიკო კომიტეტის თავმჯდომარე **ე. ბუაძემ**, ფესხა-კლის ფაბრიკა „ინისი“ მუშამ, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატმა **გ. რიშინიაშვილმა**, ტრიკოტაჟის თერაპიულის საწარმოო გაერთიანების დირექტორის მოადგილე **სპორტრიკო კომიტეტის თავმჯდომარე გ. გიორგობაძე**, 1-ლი მაისის სახელობის სამკერვალო ფაბრიკის მუშამ **მ. მაჩაიძემ**, გორის ბამბეულის ქსოვილების კომბინატის დირექტორმა **გ. შარიძემ**, ბათუმის სამკერვალო გაერთიანების საფაბრიკო კომიტეტის თავმჯდომარე **ი. ნიკაშვილი**, ქუთაისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანების ფიზკულტურის ინსტრუქტორმა **ვ. შიჭაძემ**, სოხუმის ტრავეცხვარების კომბინატის საფაბრიკო კომიტეტის თავმჯდომარე **დ. უბილაძემ**, მხარათბის აბრეშუმის ძაფსაღები ფაბრი-

კის ფიზკულტურული კოლექტივის საბჭოს თავმჯდომარე **გ. გიორგობაძე** და სხვებმა ილაპარაკეს იმ მუშაობაზე, რაც ფიზკულტურისა და სპორტის მეშვეობით რესპუბლიკის საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის საწარმოების მუშათა მასშტაბურეთა ჯანმრთელობის განმტკიცებისთვის ტარდება.

შეულ რიგ საწარმოთა დირექციების, პროფკავშირული ორგანიზაციების ზრუნვის შედეგად მშრომელთა შორის გამაჯანსაღებელი ღონისძიებები სათანადო დონეზე დგას. საინტერესოდ

ტარდება სპორტკლავები და შეჯიბრებები მშდ კომპლექსის მრავალრიცხოვანი ფიზკულტურული ორგანიზაციებში მუშაობის სათანადოდ წარმართული რესპუბლიკური კომიტეტმა შედიხდ მეორედ მოიპოვა საქართველოს პროფსაბჭოს დროშა მშდ კომპლექსის დაწინაურებაში საუკეთესო მაჩვენებლებისთვის.

ლათში, ოთარანთ კარში... იქვე რეგულარულად აბარებენ მშდ კომპლექსის ნორმატივებსაც.

შრომით კოლექტივებში საწარმოო ტანვარჯიშის დახურვამ, სხვა გამაჯანსაღებელ ღონისძიებთა გამოყენებამ საგრძნობლად აამაღლა შრომის-ნაყოფიერება, შეამცირა ავადმყოფობის გამო სამუშაოს გაცდენის. შეძის-ვევები.

მაგრამ რესპუბლიკის საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის საწარმოების მშრომელთა შორის ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებების და-

ამ საწარმოებში და წყნების სამკერვალო ფაბრიკაში მივიწყებულია მშდ კომპლექსი და ეს იმიტომ, რომ მშდ კომისიები, რომელთა თავმჯდომარეებია, როგორც წესი, მთავარი ინჟინრები არიან. ამ საქმის მოსაგვარებლად არაფერს აკეთებენ.

რაც ორგანიზაციებში გამაჯანსაღებელი ღონისძიებების დაბალი დონის გამო დიდია შრომისუნარობის ფურცლების მიხედვით გაცემული სასწრები, 1976 წელს რამდენიმე ათასი კაცდღე გაცდა, რისთვისაც მილიონობით მანეთი გაიკა.

დის ფიფქურის ქარხანაში — მარტივი ტიპის მუშაობაში. საწარმოო კომისიები, რომლებიც მუშაობის, თანამშრომელთა უკმაყოფილების კომპლექსების, 1-ლი მაისის სახელობის სამკერვალო ფაბრიკისა და სხვათა შესახებ ბავშვისადმი უყურადღებობის ბრალია, რომ სისტემის 56 საწარმოს მხოლოდ ორი აუზი აქვს (ქუთაისის აბრეშუმისა და თბილისის ტრიკოტაჟის თერაპიულის საწარმოთა გაერთიანებებს) და ისინიც რადგან არ ათბობენ, გამოუყენებელია.

პლენუმზე აღინიშნა, რომ ქუთაისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანებას გადაეცა ქალაქის სხენდი მუხნარში, აქვე დირექციას შეაბრუნებებისთვის ჯანმრთელობის ზონის მოწყობა აქვს განზრახული, სახსრები არის, პროექტიც აქვთ, მაგრამ ვერ ნახეს ორგანიზაცია, რომელიც ბავშვს ააგებდა.

პლენუმში ვერ დაკმაყოფილა დ. უბილაძის გათხოვნილი. მან სოხუმის ტრავეცხვარების კომბინატში მასობრივი ფიზკულტურული მუშაობის დაბალი დონე მხოლოდ ბავშვის უკმაყოფილებისთვის არ იქნებოდა თან.

მომხსენებელი, აგრეთვე, თბილისის წინააღმდეგობის საწარმოო გაერთიანების დირექტორის მოადგილე **მ. შინკარაშვილი** და სხვები იმასაც ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ საფაბრიკო ორგანიზაციები კოლექტივებს სპორტინვენტარით ცუდად ამარაგებენ, არ ხერხდება ინვენტარის გადარიცხვით შექმნა.

პლენუმზე სიტყვით გამოვიდა „განთიადის“ ცენტრალური სბჭოს თავმჯდომარე **ბ. მიმრბიანი**.

ა მ რ ც ა ნ ა - მეროელთა ჯანმრთელობა

სპორტული ბავშვის მზენებლობა — № 1 პრობლემა

ალეხანოვის პროსპექტი 117... ბევრი თქვენგანისთვის ალბათ ნაცნობია ეს მისამართი. აქ ხოც „განთიადის“ ცენტრალური საბჭოს ჩოგბურთის კორტები მდებარეობს. შესაძლოა, მოგაგონდათ ამ კორტებზე წათამაშებები პარტიებზე, მოკლებული გეიმები, ან დამარცხების სიმწარე. მრავალი ნიჭიერი სპორტსმენი აღზრდილია აქ. მათ შორის შეიძლება დავასახელოთ ირინე ერმოლოვა, ელზარდ ნეგობეცი, იან გომერი და სხვები. „განთიადის“ კორტებიდან დაიწყო თავისი სპორტული დიდების გზა ქვეყნის ერთ-ერთმა უძ-

მათლაც კეთილმოწყობილია. შეგახსენებთ, რომ მშენებლებმა ამ რამდენიმე ხნის წინათ დაამთავრეს მისი რემონტი. საქმე ის გახლავთ, რომ რესპუბლიკის ფიზკულტურის კომიტეტთან არსებული სამშენებლო სამმართველოს მუშაკებმა ჩოგბურთის სავარჯიშო კედელი ვითომ გაარემონტეს და შედგეს. სინამდვილეში კი მასზე ადვილად შეამჩნევთ ოღრო-ჩოღრო ადგილებს: შესრულებული საშუალოების ხარისხით უქმყოფილია რესპუბლიკის დამსახურებული მწვერთხელი გიორგი ლარიაშვილი. აი, რა გეითხრა მან:

რემონტზე კი ათას მანეთზე მეტი დაიხარჯა. გეიმის მიხედვით მშენებლებს მრავალი საშუალო უნდა შესრულებულიყვნოდა. კერძოდ, მოეწყობათ სათანაშო მოედნები, ჩოგბურთის მოედანზე შესასვლელი კარი, მაყურებლისთვის სკამები, მწვერთხელთა ოთახი, მოეწყობინებინათ გასახდელი და სანტექნიკის წერტილები.

მიუხედავად ამგვარი სიძინელებისა, „განთიადის“ ჩოგბურთელთა საკავშირო პირველობებში გარკვეულ წარმატებებს აღწევენ. შარშან ისინი მრავალ შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ. მაგრამ ჩვენ ერთ მათგანს გამოეყოფით. ესაა დენბროძე რეისკში ჩატარებული მორბილია (1962-1963 წლებში დახატულნი) სკავშირო პირად-გუნდური პირველობა. ამ ასპარეზობაში საქართველოს წარმომადგენელმა ინგა ანტონიანმა ჩემპიონის სახელი მოიპოვა, ვიქტორ ხურდა კი მეცამე იყო. გუნდით III ადგილზე გავიდა.

კორტების ბაზის დირექტორის მოადგილე ალბერტ ხალათოვა სხვა საზრუნავით ვაგვიზიარა.

— ჩოგბურთის კორტებზე სავარჯიშოდ ყოველდღე მოდიან როგორც „განთიადის“ საბჭოს ჩოგბურთელები, ისე სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები. სამი მოედანი არ გვეყოფნის ყველა მსურველის დასაკმაყოფილებლად. რამდენიმე წლის წინათ გექონდა კიდევ სამი კორტი, მაშინ ჩოგბურთის მოყვარულებსაც ვიტევდით. ახლა კი ისინი გადასცეს ქალაქის ფიზკულტურის კომიტეტს და იქ ფრენბურთელები ვარჯიშობენ. არაერთხელ დაისვა საკითხი ამ მოედნების დაბრუნების შესახებ, მაგრამ საქმეს არაფერი ეშველა.

ვეფიქრობთ, შესაბამისი ორგანიზაციები ახლა მაინც მოაქცევენ ამ საქმეს სათანადო ყურადღებას.

ჯ. მარიამიშვილი.

მეტი ყურადღება სპორტულ ბავშვებს

ლიერსმა ჩოგბურთელმა, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა თემურაზ კაკულიამ.

ახლა ჩოგბურთის 3 კორტზე ყოველდღეოდ „განთიადის“ 60 და უმაღლესი სპორტული ოსტატობის 20 წევრი იმართებს ოსტატობას ამ დღეებში კორტებზე შევხვდით განთიადელ ჩოგბურთელს გია ზამბახიძეს. იგი ათი წელია ვარჯიშობს, მრავალ შეჯიბრებაში უპასარგზია და წარმატებითაც, მასთან ერთად ვარჯიშობენ კ. პეტროსიანი, ა. პოლისოვი, ა. ჯაფარიძე და სხვ. გიამ შემოგვიჩვენა, უკეთეს შედეგებსაც მივაღწევდით, ვარჯიშისთვის ნორმალური პირობები რომ გვექონდეს. არ გვაქვს საკმარისი რაოდენობით ჩოგბურთის, სპორტული ფორმა, ბურთები.

ახალგაზრდა ჩოგბურთელს არაფერი უთქვამს ჩოგბურთის კორტის კეთილმოწყობაზე. არა და იგი

— ჩვენ ხშირად გვიხდება სხვადასხვა შეიბრებაში გამოსვლა, მაგალითად, ამ ცოცხა ხნის წინ დონეცკში საკავშირო პირველობებზე ვიასპარეზეთ, სადაც სპორტსმენთა განკარგულებაშია 10 კეთილმოწყობილი მოედანი თავისი გასახდელით, აბაზანით, მწვერთხელთა და სამედიცინო ოთახებით. ჩვენ არ მოვიტოვებთ ამგვარ კომფორტს, მაგრამ ის კი გვსურს, რომ გვექონდეს მარტივი, კეთილმოწყობილი ჩოგბურთის კორტი. 3 მოედანი ვარჯიშისთვის არ გვეყოფნის.

ამ მოედანზე არაერთხელ ჩატარდა რემონტი, მაგრამ ყოველთვის უხარისხოდ. როგორც უკვე ითქვა, შარშან რესპუბლიკის ფიზკულტურის კომიტეტთან არსებულმა სამშენებლო კანტორამ ჩოგბურთის კორტებზე სავარჯიშო კედლები მხოლოდ შეაკეთა და შედეგა, გვიინა ხანი და ისინი უკვე ინგრევა.

ახალი კომპლექსი, ახალი სტიმული

ახალმა სპორტულმა კომპლექსმა დიდად გააახლა თბილისის მე-15 საშუალო სკოლის მოსწავლეები და პედაგოგები კოლექტივი. იგი სასწავლებლის ფიზკულტურულებს აუშენა და საჩუქრად გადასცა სახონაში მდებარე მე-4 სახელმწიფო თელოზამ. ენთუზიასტებს მხარში ედგნენ მოსწავლეები და ფიზალზრის მასწავლებლები.

ახალი კომპლექსი კარგად დახატული და გაფორმებული მინი-ფეხბურთის, ხელბურთის, ფრენბურთისა და კალათბურთის მოედნებისაგან შედგება.

...სკოლაში დამკვიდრებულია დევნი: „მეათე ხუთწულის ჩვენი სანიმუშო დისციპლინა და მღალი აქადემიური მოსწრება“. აქ დიდ ყურადღებას უთმობენ სპორტს. სასწავლებელს დაარსების დღიდან სათავეში დაარსებული დამცოდნე პედაგოგი ა. მათითაშვილი, ხოლო ფიზკულტურულ-სპორტულ საქმიანობას ფიზალზრის უფროსი მასწავლებელი კ. ურბეხელიძე ხელმძღვანელობს. სულ ახალგაზრდა იყო იგი, ამ სკოლაში რომ მოვიდა, აქ გაქვლარავდა. პედაგოგის ამავის დასახა-

სიათებლად სასწავლებელში „ფეხალგამული“, უკვე საკმაოდ ცნობილი სპორტსმენების ჩამოთვლაც კმარა — ზურაბ აზმაიფარაშვილი, დედა ქეთევან და ნინო მელაშვილები.

სასწავლებელში ნაყოფიერად მუშაობს ფრენბურთის სექციაც, რომელიც ფრენბურთელი, საქართველოს ნაერბის ყოფილი წევრი ვ. რიბაბოვი უდგას სათავეში...

...ამჟამად გვეპარება, რომ ახალი სპორტული კომპლექსის აგება მრავალ ნიჭიერ სპორტსმენს გამოავლენს, კიდევ ბევრ ნორჩს შეაყვარებს ფიზკულტურასა და სპორტს.

ბ. ნაფარაშვილი.

ა ღ მ ზ რ დ ე ლ ი

ფოთში ყველა იცნობს ირაკლი ლოლუსა. ნორჩ მოჭადრაკეთა აღმზრდელმა თავისი ერთდღიციითა და კეთილსინდისიერი შრომით გაითქვა აქ სახელი.

იგი წლების მანძილზე ბავშვებთან მუშაობს — ჭადრაკის საილუმოვებო ლუზარებს მათ ფოთის სპორტსკოლაში. აღმზრდელი არ კმაყოფილდება თეორიის ელემენტების სწავლებით, უხსნას ნორჩებს საჭადრაკო კომპოზიციას, აცნობს ჭადრაკის ისტორიას. მწვერთხელს მდიდარი საჭადრაკო ბიბლიოთეკა აქვს, რომლითაც ფართოდ სარგებლობენ მოსწავლეები. ირაკლი მასწავლებლის ვიწრო გვერდში აქამაღ 25 გოგონა და ბიჭია გაერთიანებული.

გულმოდგინე მეცადინეობას შედეგით კარგე მოაქვს. ამას წინათ, მოსწავლეთა რესპუბლიკური პირველობის ზონალურ ტურნირში, მისმა აღსაზრდელმა I ადგილი დაიკავეს. ამადარი მწვერთხელი ადრეც უსახელებიან მოჭადრაკეებს მ. ბურდულს, ი. და პ. გუგუშვილებს და სხვებს.

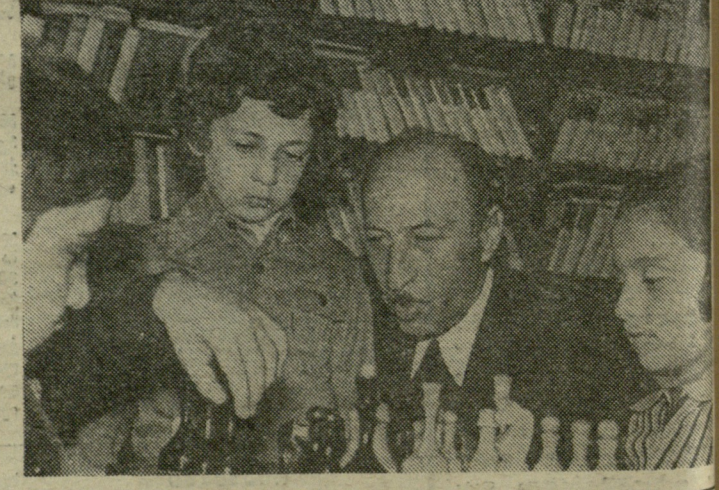
ირაკლი ლოლუა ფოთის ორკონიქის სახელობის გემსარემონტო ქარხანაში მუშაობს ინჟინერ-კონსტრუქტორად, მაგრამ ჭადრაკი მუდამ იტაცებდა. მას პირველ ქართველ ოსტატებთან — ე. გოგობილა და ა. ებრალიძესთან ერთად ბევრჯერ მიუღია მონაწილეობა სა-

ქართველოს პირველობის ფინალში 1947-48 წლებში იგი გახლდათ საქართველოში საჭადრაკო კომპოზიციის კონკურსების გამართვის ერთ-ერთი თაოსანი. სტუდენტობის წლებში ი. ლოლუა მწვერთხელად მუშაობდა გამოჩენილ პედაგოგ ვ. ქარსელაძესთან ერთად. ბ. ძნელადის სახელობის თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ჭადრაკის კაბინეტში. დამოუკიდებლად მოღვაწეობდა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტში...

დიდად ფოთელი ნორჩების ლტოლვა ჭადრაკისადმი, მაგრამ სპორტსკოლის ვიწრო ოთახი მსურველთა მხოლოდ მცირე ნაწილთუ იტევს. ვიწროდ არიან, მოძველებულია ინვენტარიც, სკოლის ხელმძღვანელობას აქამდე ვერ შეუძენია სადემონსტრაციო დაფა აქაური ჭადრაკის მოყვარულები ოცნებებზე ფოთის მკვიდრის, ოსტატ ა. ებრალიძის მემორიალის ჩატარებას, რაც, უდავოა, კიდევ უფრო პოპულარულს გახდის უცვლელს ბრძნულ თამაშს შვილებს სპირა ამ შესანიშნავ ქალაქში.

თ. შივაშა.

ფოთი.
სურათზე: ირაკლი ლოლუს თავის აღსაზრდელთან მეცადინეობის დროს.

კახკახი
კოლმურწეობების, საბჭოთა მეურნეობებისა და წარმოება-დაწესებულებათა 19 ფიზკულტურული კოლექტივი მონაწილეობდა რაიონულ სპორტკონკურსში, რომლის პროგრამაშიც იყო მცირე კალიბრანი შაშხანი ტყვიის სროლა, ჭიდაობა „სამბო“, კალათბურთი, ფრენ-

ბურთი, მძლეოსნობა, მავილის ჩოგბურთი, რუსული შაში, ჭადრაკი და სიმპიშების აწევა. სპორტკლავის ჩემპიონი გახდა ქარხანა „კასპიელქტროაპარატის“ ფიზკულტურული კოლექტივი, II ადგილი დაიკავეს თემის საბჭოთა მეურნეობის სპორტსმენებმა, მესამე ადგილი ხედა კასპის ინდუსტრიული ტექნიკუმის ფიზკულტურულ კოლექტივს.

ლ. ელისაბაშაშვილი.

მსოფლიო პირველობის პასიონა

მატჩი კუნსებერთან

ჭადრაკის სამყარო დიდად განაცხადდა იმ ამბავმა, რომ 1890 წელს ინგლისელმა მოჭადრაკე ი. კუნსებერმა მატჩში გამოიწვია ვ. სტეინიცის იმ დროს მსოფლიოში პუნსებერის ძალის ათიოდე მოჭადრაკე მოთმენებოდა, მაგრამ სასოვალოდ კიდევ უფრო გაიკადა, როცა მსოფლიო ჩემპიონმა გამოწვევა მიიღო. მოჭადრაკეებს, მიმომხილველებს ვერ აქვსნათ, პუნსებერთან მატჩი რით უნდა ყოფილიყო. სტეინიცისთვის საინტერესო.

თუ რამ უბიჭვა სტეინიცს მიეღო გამოწვევა. თანამედროვეთა აზრით, ეს მატჩი ხელს აძლევდა მხოლოდ პუნსებერს, რომელიც, როგორც საჭადრაკო ჟურნალისტი, თავისი ფინანსური მდგომარეობის გამოსწორებას ფიქრობდა. სასოვალოდ არ სჯეროდა პუნსებერის წარმატებისა. ამიტომ საპირისპოვოდ (375 დოლარი) შესაქმნელად მას საკუთარი ფულის დამატება დასჭირდა. ისეთი ხელშეკრულება კაცისთვის, როგორც პრეტენდენტი იყო, ეს ცოტას როდი ნიშნავდა.

მატჩის მოწყობა მანკეტენის (ნუ იორკის შტატი) საჭადრაკო კლუბმა ითავა. შეხვედრა მიმდინარეობდა 1890 წლის 9 დეკემბრიდან 1891 წლის 22 იანვრამდე. მეტოქეებს უნდა ეთამაშათ 20 პარტია. მოგებისთვის საკმარისი იყო 10,5 ან 11 ქულა. ყაიშის (10:10) შემთხვევაში სტეინიცს ჩემპიონად რჩებოდა.

ისიდორე პუნსებერი (2.IX.1854 — 2.V.1930) დაიბადა ბუდაპეშტში, მაგრამ 9 წლიდან სივოცის ბოლომდე ინგლისში ცხოვრობდა. მან ძლიერი მოჭადრაკის სახელი მოიხვეჭა 80-იან წლებში, როცა რამდენიმე საერთაშორისო ტურნირში პირველი პრიზი დაისაკუთრა და მატჩებში სძლია ცნობილ ინგლისელ მოჭადრაკეებს ბერდას და ბლექბერნს. ნუ იორკის 1889 წლის დიდ საერთაშორისო ტურნირში პუნსებერმა III ადგილი დაიკავა მ. ჩიგორინისა და ავსტრიელი მ. ვეისის შემდეგ. 1890 წლის იანვარ-თებერვალში, ჰავანაში მან ყაიშით (+9-9=5) დაამთავრა ამსანაგური მატჩი მ. ჩიგორინთან, ეს შედეგი, აღნიშნავდა სტეინიცს, უფლებას გვაძლევს ვილაპარაკოთ პუნსებერზე, როგორც ჩვენი დროის უძლიერეს ოსტატზე.

ორთაბრძოლა დაბუღლად მიმდინარეობდა, თუმცა სტეინიცს როგორც უინტერესოდ თამაშობდა. იგრძობოდა მისი ასაკიც (54 წელი). პუნსებერი, თუ შესაძლებლობა ჰქონდა, ყაიშს სჯერდებოდა. ამიტომ ეს მატჩი თავისი შედეგითობით დიდად განსხვავდება სტეინიცის მატჩებისგან ცუკერორტთან და ჩიგორინთან, სადაც უკიდურესად დამაბული და პრინციპული აზრთა ჭიდილი იყო.

აი, სტეინიცს — პუნსებერის მატჩის მსვლელობა: 0.5:0.5, 1.5:0.5, 2:1, 2:2, 2:3, 3:3, 4:3, 4.5:3.5, 5:4, 6:4, 6.5:4.5, 6.5:5.5, 7.5:5.5, 8:6, 8.5:6.5, 8.5:7.5, 9:8, 10:8, 10.5:8.5. როგორც ხედავთ, სტეინიცმა 6 პარტია მოიგო, 4 წაგო და 9 ყაიშით დაამთავრა. პუნსებერი მხოლოდ ერთხელ, მეხუთე პარტიის შემდეგ დაწინაურდა. შემდეგ ანგარიში სტეინიცს მიჰყავდა.

კი ოცდაათი წლის მანძილზე შეხვედრია პროფესორ ანდერსენის გარდა. მიმომხილველების აზრით, პუნსებერზე ამდენ პარტიას ვერ მოიგებდა, სტეინიცს რომ ევანსის გამბიტიში თავისი საეჭუტო გაგრძელება რამდენჯერმე არ გამოეყენებინა. ამის გამო იგი ორ პარტიაში დამარცხდა.

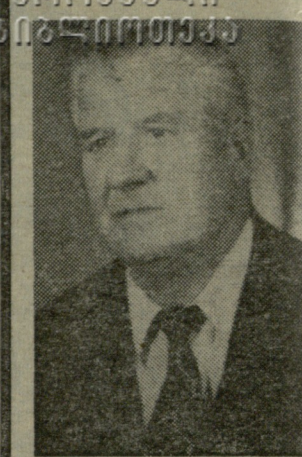
სტეინიცის გამარჯვებას ფართოდ გამოეხმაურნენ გაზეთები, საჭადრაკო ჟურნალები და ცნობილი მოჭადრაკეები. ყველაზე მეტი ყურადღება მიიქცია გერმანელი მასტეროს ზ. ტარაშის წერილებმა. 28 წლის ტარაში დიდი მოხალისე მოჭადრაკედ იყო აღიარებული. მას თვალსაჩინო წარმატებები ჰქონდა. ტარაში მოლიანად იზიარებდა მსოფლიო ჩემპიონის მოძღვრებას და მისი სიკვდილის შემდეგ „ახალი სკოლის“ მეთაირატურ გახდა.

„მორფი და ცუკერორტი. — წერდა ტარაში, — ძალიან დიდი ტალანტები იყვნენ, მაგრამ არც ერთს არ შეიძლება გენიოსი ვუწოდოთ. სტეინიცს კი გენიოსია. იგი ახლის შემქმნელია. თანამედროვე თამაშის მთელი სისტემა მისი ნააზრია, და თუ პრაქტიკულ თამაშში მორფი და 1883 წლისდროინდელი ცუკერორტი სკოლისდინდენ მას, სამაგიეროდ, როგორც ჭადრაკის მოაზროვნე, იგი მეტოქეზე დიდი იყო.“

ყველას, სტეინიცის გარდა, ენიშნა ტარაშის შემდეგი სიტყვები: „პუნსებერმა ვერ დაამარცხა სტეინიცის, მაგრამ აჩვენა, რომ შეიძლება მისი დამარცხება. საჭიროა მხოლოდ ცოტა მეტი სიმწვავე იეროში, ცოტა მეტი შეუპოვობა და ცვაში...“

თ. გიორგაძე.

ბ. ს. უკოლონი

თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელთა ძველ პლეადას გამოაკლდა მისი ღირსეული წარმომადგენელი, სკაპ წერილი 1947 წელს, სპორტის ოსტატი ბორის დიმიტრის ძე ფროლოვი.

იგი დაიბადა 1915 წელს ბათუმში, აქვე მიიღო საშუალო განათლება და პირველი ნათლობა სპორტში. მისი დედა რამდენიმე სახეობას წარმატებები ნიჭიერ მკობუსს ყველგან საქმარისად ჰქონდა, მაგრამ ფეხბურთის სიყვარულმა ყველა სხვა დანარჩენს სძლია და საბოლოო არჩევანიც უყურადღებოდ იქნა გაკეთებული. ბორის ფროლოვის გზა დიდ ფეხბურთში დაიწყო მაშინ, როცა 1937 წელს სსრ კავშირის თასზე ერთმანეთს შეხვდნენ თბილისისა და ბათუმის დინამოელები, ბათუმელებმა მედგარი წინააღმდეგობა გაუწვიეს სახელოვან მეტოქეებს. პირველი შეხვედრა დამთავრდა ფრედ, მხოლოდ მეორე მატჩი და ისიც მინიმალური უპირატესობით მოიგეს თბილისელებმა და ამასპარეზობებში კარგად გამოჩნდა ბათუმელთა მცველის ბორის ფროლოვის დიდი ტალანტი. იგი მიიწვიეს თბილისის „დინამოში“, სადაც მან 10 წელი ითამაშა ცენტრალურ მცველად და დიდი ამაგი დასდო საყვარელი გუნდის წარმატებებს.

თბილისის „დინამოს“ მრავალ საპასუხისმგებლო მატჩში მიიღო მონაწილეობა ბ. ფროლოვმა და არ ყოფილა შემთხვევა, ოდნავი შეღავათი მინც მეცა საკუთარი თავისთვის, თავისუფლად ამოსუნთქვის საშუალება დაეცოდა მატჩისთვის, არ დახმარებოდა მკამალური შესაძლებლობით პარტნიორებს. ამის გამო მან გულშემატკივართა ფართო წრეების სიყვარული და სიმპათია დაიმსახურა. მას კავშირი არ ჰყოფიდა სპორტთან და მხოლოდ ბათუმში დაბრუნების შემდეგაც, ავტომატურად მუშაობის პარალელურად, ავარჩიებდა ნორჩ ფეხბურთელთა გუნდებს.

შესანიშნავი სპორტმენისა და მოქალაქის ბ. ფროლოვის სსრკ-ში დაბრუნება მის ახლომეგობარსა და მეგობართა შორის.

საქართველოს ფეხბურთის ფეხბურთის განვითარების მიზნით, როგორც პირველი მოჭადრაკე, რომელიც ადგილობრივად ბურთის ტრიასლს და ბატკორცინლ ბურთის აძლევდა კოლხისალურ სისწრაფესა და ძალას, როგორც საერთაშორისო ფეხბურთის ოქტიმბრის კონფერენცია.

ფორტს-პილის ტურნირის ფინალში მხოლოდნაღვად გაიმარჯვა არგენტინელმა გილერმო ვილასმა, რომელმაც 3.5-სათთან ბრძოლის შემდეგ დაამარცხა სესონის უიღბლო ჩოგბურთელი კონორსი. ვილასის ბრწყინვალე თამაშის წყალობით არგენტინის გუნდი პირველად გავიდა დღეისთვის გათამაშების ნახევარფინალში, თუმცა აქ ავსტრალიის ნაერებთან დამარცხდა. მეორე ნახევარფინალში იტალიელებმა ილიად სძლიეს საფრანგეთის ჩოგბურთელს.

ფროლოვი, რომელიც სიღნეში დიდ სიქსში ჩატარდა, ერთეულთა ორივე შემდეგ ავსტრალიელებმა — 3:2 წლის ტონი როჩმა და 2:6 წლის ჯონ ალექსანდერმა მოიგეს. წვეილთა შორის უძლიერესები იყვნენ იტალიელები, მაგრამ მათ წარმატების ყველა იმედს გადაეწურათ, როცა ალექსანდერმა ოთხსათთან ორთაბრძოლის შემდეგ აჯობა საუკეთესო იტალიელ ჩოგბურთელს ადრიან პანატს.

„გრან-პრის“ ტურნირების დონის ამაღლების მიზნით, ჩოგბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ განაცხადა, რომ ადამიანთაგანეულ ზომებს მიიღებს იმ ქვეყნების ფედერაციების წინააღმდეგ, რომლებიც საჩვენებელ შეხვედრებს ჩაატარებენ ოფიციალური მატჩების მიღების გარეშე. ჩოგბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ცენტრალურმა მდიანმა დევიდ გრეიმ თქვა: „გრან-პრის“ ტურნირების — აშშ-ის, საფრანგეთისა და იტალიის ღია ჩემპიონატები და უიგმლონის ტურნირის — ორგანიზატორებს უფლება აქვთ მოითხოვონ, რომ მათში საუკეთესო ჩოგბურთელებმა იასპარეზონ. ამასთან ჩატარებულ შეხვედრებში საკმაოდ მეორე „ვარსკვლავი“ არ მონაწილეობდა, ისინი გაზრდილი ჰონორარის წყალობით საჩვენებელ შეხვედრებში სასპარეზოდ გადაიბირეს.“ (საქედსი).

ფეხბურთი

ჩემპიონატი, მატჩი, ტურნირი

მეორე წრის დასაწყისიდან „ნოტი-ნემ“ ფორესტმა კიდევ უფრო უმატა ტემპს და ახლა ჩემპიონობის ყველაზე უფრო სერიოზული პრეტენზიები გააჩნია.

23-ე ტურში „ნოტი-ნემ“ ფორესტი ბრისტოლში ეთამაშა ადგილობრივ „ბრისტოლ სიტის“ ლიდერს დიდი უპირატესობა ჰქონდა და გაიმარჯვა კიდევ — 3:1. დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ლიდერის უახლესი მდგერების „ვეერტონისა“ და „არსენალის“ შეხვედრას. ანგარიში 2:1 გამიმარჯვა „ვეერტონმა“, გოლები გაიტანეს ლეჩფორდმა (ეს მისი მე-20 ბურთია ამ ჩემპიონატში) და კინგმა.

ტურის დანარჩენი შედეგები ასეთია: „ბირმინგემ სიტის“ — „ჩელსი“ 4:5, „კოვენტრი სიტის“ — „მანჩესტერ იუნაიტედი“ 3:0, „იფსვიჩ თაუნი“ — „დრეიტი ქანთი“ 1:2, „მანჩესტერ სიტის“ — „ასტონ ვილა“ 2:0, „მიდლსბრო“ — „ნორვიჩ სიტის“ 2:2, „ნიუკასლ იუნაიტედი“ — „ლივერპული“ 0:2, „კუინს პარკ რეინჯერსი“ — „პულეუკეჰემპტონ უინდერერსი“ 1:3, „ვესტ ბრომვიჩ ალბიონი“ — „ლილს იუნაიტედი“ 1:0, „ვესტ ჰემ იუნაიტედი“ — „ლესტერ სიტის“ 3:2.

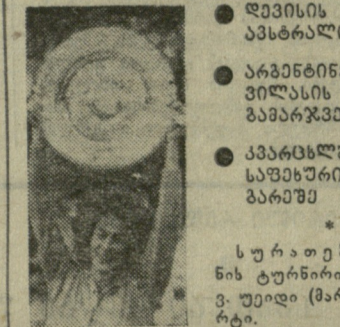
23 ტურის შემდეგ „ნოტი-ნემ“ ფორესტმა 36 ქულა მოაგროვა, „ვეერტონს“ 31 ქულა აქვს, „ლივერპულს“ — 30, „არსენალს“ — 29, „მანჩესტერ სიტისა“ და „კოვენტრი სიტის“ — 28-28 ქულა.

გზრ

20 ტურის შემდეგ კიდევ უფრო განმტკიცდა „კიოლნის“ წამყვანი პოზიციები. იგი ბრენენში ეთამაშებოდა ადგილობრივ „ვერდერს“ და გაიმარჯვა ანგარიშით 2:0. მოლოდინელი იყო „ბორუსიას“ (მიონხენგლადბახი) დამარცხება (1:3) საკუთარ მიწიორზე „ლიუხსბურგთან“.

აი, ტურის დანარჩენი მატჩების შედეგები: „საარბრიუკენი“ — „შტუტგარტი“ 1:1, „შალკე 04“ — „კაი-ზერსლაუტერნი“ 3:0, „ბაიერნი“ (მიუნხენი) — „ფორტუნა“ (დისელდორფი) 0:0, „ანტრახტი“ (ბრუნსვიკი) — „სტ პაული“ 2:0, „ჰამბურგერ შპორტკლუბი“ — „აინტრაქტი“ (მაინის ფრანკფურტი) 0:0, „ბორუსია“ (დორტმუნდი) — „მიუნხენ 1860“ 1:3, „ჰერტა“ (დას. ბერლინი) — „ბოხუმი“ 4:3.

20 ტურის შემდეგ „კიოლნს“ 28 ქულა აქვს, „ჰერტას“ — 24, „ბორუსიას“ (მიონხენგლადბახი), „შტუტგარტსა“ და „კაი-ზერსლაუტერნს“ — 23 ქულა თითოეულს.

ლავისის თასი — ავსტრალიელს

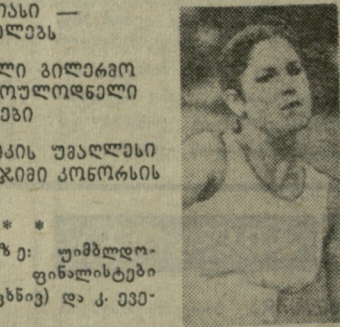
პარნიში „ავსტრალიის გუნდმა მოიპოვა დღეისთვის თასი, არგენტინელმა გილერმო ვილასმა ბუენოსაირსში მოულოდნელად მოიგო აშშ-ისა და საფრანგეთის ღია ჩემპიონატები, ვირჯინია უილამა და ბიორნ ბორგმა უიგმლონის საიუბილეო ტურნირზე ყველას აჯობეს ერთეულთა თანრიგში, ცნობილი ამერიკელი ჩოგბურთელი ჯამი კონორსი გასული წლის დიდ ტურნირებში ვერც ერთხელ ვერ ავიდა საპატიო კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე.“ — წერს ფრანს პრესის კორესპონდენტი ჩოგბურთელთა 1977 წლის გამოსვლების შედეგთა შეჯამებისას.

უიგმლონში ერთ-ერთი საუკეთესო იყო ფინალური მატჩი ბორგსა და კონორს შორის. კონორსმა ბრწყინვალედ ითამაშა დაცვაში და დასვენების პარტიაში, როცა ანგარიში იყო 0:4, მეტოქეს დაეწია — 4:4. სამსაათიანი მატჩის შემდეგ მხოლოდ ბორგის ჩინებულმა თამაშმა გადააწონა სასწორი მის მხარეს.

ინგლისელმა ვირჯინია უილამა სასიხარულო წუთები განაცდევინა თანამემამულეებს, როცა უიგმლონის ტურნირის ჩემპიონის წოდება მოიპოვა. იგი მეტოქესმეტედ გამოვიდა უიგმლონის ტურნირში და ბოლოს და ბოლოს შეძლო ნახევარფინალში მხრისსანე მეტოქის — კრის ვეერტის (აშშ) დამარცხება.

უიგმლონის საიუბილეო ტურნირმა ასალი საინტერესო მოთამაშებები გამოავლინა. პირველ რიგში ეს ითქმის რაც უფრო ახლოვდება მოთხილამურეთა ლაპტის მსოფლიო ჩემპიონატი, მით უფრო სწრაფად ეწყობა საერთაშორისო ტურნირები და ერთეული ჩემპიონატები, სადაც მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტები ერთხელ კიდევ ამოწმებენ ძალებს.

ორკიდელოთა ერთი ასეთი შეჯიბრება ჩატარდა ობერპოფში (გერმ.) ტურნირი მისპინძელთა უპირატესობით აღინიშნა. ორგზის ოლიმპიურმა ჩემპიონმა უ. ველინგმა

პარნიში „ავსტრალიის გუნდმა მოიპოვა დღეისთვის თასი, არგენტინელმა გილერმო ვილასმა ბუენოსაირსში მოულოდნელად მოიგო აშშ-ისა და საფრანგეთის ღია ჩემპიონატები, ვირჯინია უილამა და ბიორნ ბორგმა უიგმლონის საიუბილეო ტურნირზე ყველას აჯობეს ერთეულთა თანრიგში, ცნობილი ამერიკელი ჩოგბურთელი ჯამი კონორსი გასული წლის დიდ ტურნირებში ვერც ერთხელ ვერ ავიდა საპატიო კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე.“

გასული სეზონის შედეგები

ჩოგბურთი

14 წლის ამერიკელ ტრეისი ოსტინსა და მის თანამემამულე 18 წლის ჯონ მაკინროზე, რომელიც პირდაპირ „შეიჭრა“ ჯილდოს პრეტენდენტთა წრეში და ტურნირების ისტორიაში ყველაზე ახალგაზრდა ნახევარფინალი-სტი გახდა ვაჟთა შორის ერთეულთა თანრიგში.

მიუხედავად ილიე ნასტასეს და პირებისა, რომ შეეცლიდა თავის საქციელს, იგი კვლავინდებურად გატაცებული იყო მუდმივი პოტენტუბით. დიას, ნიჭიერმა რუმინელმა მოთამაშემ ვერ შეაღო მოეთოკა თავისი ტემპერამენტი და ამიტომ ვერ მიაღწია მნიშვნელოვან გამარჯვებას.

„ორმგაბადიანმა“ ახალმა ჩოგბემა სენსაცია მოახდინეს ფორესტ-პილში. ნაკლებად ცნობილი 22 წლის ნიუიორკელი ჩოგბურთელი მ. ვეირა-ბეკის გამოსვლა, რომელიც „შეიჭრა“ ლეიბს იყო ახალი ჩოგნი, „აფეთქებული ყუმბარის ეფექტი“ ჰქონდა.

439,265 ქულა მოაგროვა და პირველობა მოიგო. II ადგილზეც მსოფლიო ჩემპიონი (ოლონდ იუნ-იორთა შორის) გ. შმიდერი (გერ) გავიდა — 430,835. აქვე, 30 კილომეტრზე რბენაში იმარჯვა მათმა თანაგუნდელმა ა. ბ. დეიკერმა — 1:28,51,71. „მფრინავ მოთხილამურეთა“ ასპარეზობაში გერმანის ნაერების ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილემ 19 წლის კ. ოსეალომა 121 მეტრი იფრინა და დაამყარა ტრამპლინის

იგი მეტოქეს მეტოქეზე ამარცხებდა, სხვა ჩოგბურთელთა საბედნიეროდ, ჩოგანი-საოცრება, რომელიც ადგილობრივად ბურთის ტრიასლს და ბატკორცინლ ბურთის აძლევდა კოლხისალურ სისწრაფესა და ძალას, როგორც საერთაშორისო ფეხბურთის ოქტიმბრის კონფერენცია.

ფორესტ-პილის ტურნირის ფინალში მხოლოდნაღვად გაიმარჯვა არგენტინელმა გილერმო ვილასმა, რომელმაც 3.5-სათთან ბრძოლის შემდეგ დაამარცხა სესონის უიღბლო ჩოგბურთელი კონორსი. ვილასის ბრწყინვალე თამაშის წყალობით არგენტინის გუნდი პირველად გავიდა დღეისთვის გათამაშების ნახევარფინალში, თუმცა აქ ავსტრალიის ნაერებთან დამარცხდა. მეორე ნახევარფინალში იტალიელებმა ილიად სძლიეს საფრანგეთის ჩოგბურთელს.

ფროლოვი, რომელიც სიღნეში დიდ სიქსში ჩატარდა, ერთეულთა ორივე შემდეგ ავსტრალიელებმა — 3:2 წლის ტონი როჩმა და 2:6 წლის ჯონ ალექსანდერმა მოიგეს. წვეილთა შორის უძლიერესები იყვნენ იტალიელები, მაგრამ მათ წარმატების ყველა იმედს გადაეწურათ, როცა ალექსანდერმა ოთხსათთან ორთაბრძოლის შემდეგ აჯობა საუკეთესო იტალიელ ჩოგბურთელს ადრიან პანატს.

„გრან-პრის“ ტურნირების დონის ამაღლების მიზნით, ჩოგბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ განაცხადა, რომ ადამიანთაგანეულ ზომებს მიიღებს იმ ქვეყნების ფედერაციების წინააღმდეგ, რომლებიც საჩვენებელ შეხვედრებს ჩაატარებენ ოფიციალური მატჩების მიღების გარეშე. ჩოგბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ცენტრალურმა მდიანმა დევიდ გრეიმ თქვა: „გრან-პრის“ ტურნირების — აშშ-ის, საფრანგეთისა და იტალიის ღია ჩემპიონატები და უიგმლონის ტურნირის — ორგანიზატორებს უფლება აქვთ მოითხოვონ, რომ მათში საუკეთესო ჩოგბურთელებმა იასპარეზონ. ამასთან ჩატარებულ შეხვედრებში საკმაოდ მეორე „ვარსკვლავი“ არ მონაწილეობდა, ისინი გაზრდილი ჰონორარის წყალობით საჩვენებელ შეხვედრებში სასპარეზოდ გადაიბირეს.“ (საქედსი).

III ადგილს დასჯერდნენ. შვედმა ლუნდბეკმა 15 კილომეტრზე ასპარეზობაში იმარჯვა — 47.45,16. მოსკოველი ლ. ლუკიანოვი ფინიშთან მეექვსე იყო.

ქალთა შორის 3X5 კილომეტრზე ესტაფეტა ნორვეგიელების უპირატესობით ჩატარდა. მათ (54.33,08) შეეცადილებმა თითქმის 4 წუთით ჩამოიტოვეს.

რედაქტორი ა. გასილანი.